

Heimastjórn Patreksfjarðar - 16 (7.1.2026) - Samgönguáætlun 2026-2040

Málsnúmer	: 2512032
Málsaðili	: Innviðaráðuneytið
Niðurstaða (stutt)	:
Fundardagur	: 07.01.2026
Inngangur	: Samgönguáætlun 2026 - 2040 tillaga til þingsályktunar
Niðurstaða	: Heimastjórn Patreksfjarðar fagnar framlögðum drögum að samgönguáætlun og þeim áherslum sem þar koma fram fyrir sunnanverða Vestfirði varðandi forgangsörðun í jarðgöngum

Suðurfjarðagöng
Heimastjórn fagnar sérstaklega tillögu í drögum samgönguáætlunar að jarðgöng undir Mikladal og Hálfðán, Suðurfjarðagöng, séu á meðal forgangsverkefna, enda er engum jarðgöngum til að dreifa á sunnanverðum Vestfjörðum. Sú samgöngubót sem felst í jarðgöngum milli byggðakjarna á sunnanverðum Vestfjörðum mun gjörbreyta búsetuskilyrðum íbúa og rekstrarumhverfi fyrirtækja sem í dag búa við samgöngur um eina hæstu fjallvegi landsins.

Patrekshöfn
Heimastjórn Patreksfjarðar gerir alvarlegar athugasemdir við að samkvæmt drögum að samgönguáætlun hefur ekki verið tekið tillit til beiðni Vesturbyggðar um að haldið sé áfram með undirbúning og framkvæmd fyrir stórskipakant við Patrekshöfn. Þrátt fyrir að samkvæmt drögum samgönguáætlunar eru hafnaframkvæmdir á forræði sveitarstjórna þá liggur fyrir að Vegagerðin hafi ekki lagt til við innviðaráðherra í tillögum sínum í samgönguáætlun að haldið yrði áfram með undirbúning fyrir stórskipakant við Patrekshöfn þrátt fyrir að Vegagerðinni beri að hafa samráð við viðkomandi hafnarstjórn við undirbúning tillögugerðar sinnar skv. 2. mgr. 23. gr. hafnarlaga nr. 61/2003. Gerir heimastjórn því alvarlegar athugasemdir við framgöngu Vegagerðarinnar gagnvart sveitarfélaginu við undirbúning málsins. Einnig gerir heimastjórn Patreksfjarðar athugasemdir við það mat sem Vegagerðin framkvæmdi um tillögugerðina og forgangsörðun framkvæmda þegar kemur að málefnum Patrekshafnar, þá sérstaklega er varðar öryggi sjófarenda og þá atvinnuuppbyggingu sem tengist framkvæmdinni, en samkvæmt drögum samgönguáætlunar ber að líta til þess sérstaklega við forgangsörðun framkvæmda. Undirbúningur fyrir gerð stórskipakants við Patrekshöfn hefur staðið yfir um árabil og var í samgönguáætlun fyrir 2019-2023 og 2020-2024 veitt framlag til öldustraumsrannsókna vegna undirbúnings fyrir stórskipakant við Patrekshöfn og hafa þær rannsóknir þegar farið fram. Þá hefur Vesturbyggð unnið að endurskoðun á deiliskipulagi fyrir hafnarsvæði Patrekshafnar þar sem gert er ráð fyrir framkvæmdinni. Sveitarfélagið hefur því ekki horfið frá þeirri framkvæmd sem hefur verið unnið að á síðustu átta árum. Með tillögugerðinni og forgangsörðun Vegagerðarinnar er sá undirbúningur að engu gerður samkvæmt drögum samgönguáætlunar og gerir heimastjórn verulegar athugasemdir við það. Fullyrðingar Vegagerðarinnar um að þar sem fallið hafi verið frá áformum um frekari uppbyggingu á hafnarsvæði Patrekshafnar er tengist fiskeldi séu ekki lengur til staðar forsendur til að fara í framkvæmdina, á sér enga stoð í raunveruleikanum, enda hófst undirbúningur fyrir gerð stórskipakants við Patrekshöfn á árinu 2018, löngu áður en hugmyndir um frekari uppbyggingu tengda fiskeldi komu fram á árinu 2021.

Heimastjórn bendir á að framkvæmd við stórskipakant við Patrekshöfn er mikilvæg m.a. fyrir samgöngukerfi landsins, almannahagsmuni á Patreksfirði og hagkvæmni. Sérstaklega er framkvæmdin mikilvæg fyrir öryggi sjófarenda, sem er ein aðaláhersla samgönguáætlunar 2026-2040 og hefur því mikla þýðingu fyrir almannahagsmuni á Patreksfirði. Núverandi hafnarmannvirki mæta ekki lengur þeirri þörf sem er þegar til staðar í Patrekshöfn, bæði hefur fiskiskipum með heimahöfn fjölgað og þau stækkað, strandveiðibátum fjölgað og þá hefur fjöldi þjónustubáta í fiskeldi margfaldast á síðustu árum og hafa þeir einnig stækkað. Þá hefur þröngt aðgengi í Patrekshöfn valdið vandræðum og tjóni, þar sem höfnin er þröng og erfitt er fyrir stærri skip að athafna sig í höfninni. Gerð stórskipakants er því grundvallarþáttur í að auka öryggi sjófarenda, bæta aðstöðu hafnarinnar og draga úr líkum á eignartjóni. Með stórskipakanti verður unnt að bæta aðgengi stærri skipa og þar með tryggja betri nýtingu á hafnarmannvirkjum Patrekshafnar. Með framkvæmdinni er einnig unnt að auka verulega rekstraröryggi hafnarinnar og skapa betri forsendur fyrir frekari atvinnuuppbyggingu, m.a. með tækifærum til strandsiglinga og þjónustu við þær útgerðir sem stunda fiskveiðar á veiðisvæðum fyrir utan sunnanverða Vestfirði. Þegar hafa umsvif Patrekshafnar aukist til muna eins og rakið er í drögum að samgönguáætlun, þar sem vegna aukinna umsvifa er Patrekshöfn aftur orðinn hluti af grunnneti samgangna. Heimastjórn bendir einnig á að heiti hafnarinnar er ranglega nefnt í drögum samgönguáætlunar sem þar er tilgreint Patreksfjarðarhöfn, en rétt heiti hafnarinnar er Patrekshöfn.

Raknadalshlíð
Heimastjórn Patreksfjarðar gerir einnig athugasemd við að ekki er lagt til neitt framlag til að tryggja öryggi

vegfarenda sem fara um Raknadalshlíð líkt og lagt er til fyrir aðra vegakafila þar sem mikil ofanflóðahætta er til staðar. Heimastjórn ásamt Vesturbyggð hefur ítrekað bent á mikilvægi þess að fundin verði framtíðarlausn til að verja vegfarendur sem aka um Raknadalshlíð, en þar eru snjóflóð og grjóthrun algeng. Að mati heimastjórnar Patreksfjarðar er mikilvægt að tryggt verði öryggi vegfarenda um Raknadalshlíð til framtíðar, hvort sem er með nýju vegstæði eða öðrum lausnum sem til þess eru fallnar að auka öryggi vegfarenda allt árið um kring.

Bíldudalsflugvöllur

Heimastjórn Patreksfjarðar gerir alvarlegar athugasemdir við að ekki sé lengur gert ráð fyrir að bæta aðflugsliós við Bíldudalsflugvöll til að auka öryggi í aðflugi að flugvellið og tryggja að hægt sé að lenda á flugvellið allan sólarhringinn. Allt sjúkraflug á sunnanverðum Vestfjörðum fer um Bíldudalsflugvöll sem er hluti af grunnneti samgangna og gegnir því veigamiklu hlutverki í samgönguneti Vestfjarða. Mikilvægt er að ekki verði frekari tafir á uppsetningu aðflugsliósa við Bíldudalsflugvöll til að tryggja öryggi sjúklinga og aðgengi að viðunandi heilbrigðisþjónustu allt árið um kring.

Heimastjórn Patreksfjarðar hvetur bæjarstjórn Vesturbyggðar til að koma á framfæri framangreindum athugasemdum er varðar Patrekshöfn, Raknadalshlíð og Bíldudalsflugvöll og farið verði í þær framkvæmdir á fyrri hluta samgönguáætlunar.

Samþykkt samhljóða.